

Ζητήματα στην εκπαίδευση παιδιών προσφύγων και μεταναστών

Εργαστήριο στην Αξιοποίηση
Οπτικο-ακουστικού υλικού

Αμβράζης Νίκος

Νοέμβριος, 30 2019

Την ενότητα απασχόλησε η ανάπτυξη τεχνικών οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της δραστηριοκεντρικής προσέγγισης (Willis & Willis, 2007) προκειμένου να υποστηριχθούν οι δεξιότητες:

α. του αρχικού γραμματισμού (διδασκαλία αλφαβήτου)

β. της κατανόησης γραπτού λόγου

γ. της παραγωγής γραπτού λόγου

Έπειτα από μία σύντομη εισαγωγή η οποία είχε στόχο να αναδείξει την ανάγκη για μια *δημιουργική προσέγγιση* από την πλευρά της δασκάλας στο μάθημα της γλώσσας στη δεύτερη γλώσσα (Γ2), οι επιμορφούμενοι χωρίστηκαν σε ομάδες.

Δημιουργία ομάδων: η δασκάλα αποδίδει σε 4 διαφορετικά σημεία (π.χ. θρανία της τάξης) ονόματα-ταμπέλες (π.χ. ονόματα φρούτων, ζώων κτλ) και ζητά από τους μαθητές να καταλάβουν τις θέσεις, έτσι ώστε η κάθε ομάδα-θρανίο να έχει ένα συγκεκριμένο αριθμό μαθητών (π.χ. 4 μέλη). Οι λέξεις προτείνεται να προέρχονται από λεξιλόγιο που πρόσφατα διδάχτηκε. Η δασκάλα μπορεί να ζητήσει από κάποιους μαθητές να εξηγήσουν τον λόγο που επέλεξαν το συγκεκριμένο θρανίο.

Δραστηριότητες εκμάθησης αλφαβήτου:

1. Απόδοση γραφήματος (σχήμα)

- τετράδια ιχνηλασίας όπου το παιδί ακολουθεί με το δάχτυλό του ή το μολύβι του τις οδηγίες-κατευθύνσεις (βελάκια) που υπάρχουν στο καλούπι του γράμματος.
- λεκάνη άμμου: οι μαθητές σχηματίζουν με τον δείκτη ή με κάποιο αντικείμενο το γράμμα πάνω στην άμμο που έχουμε φέρει στην τάξη και διατηρούμε σε λεκάνη.
- γυμναστική με αλφάβητο: οι μαθητές κατευθύνονται να παρατηρήσουν το σχήμα των γραμμάτων (πεζά) και καταλήγουν πως τα φωνήεντα (εκτός του «η») και κάποια σύμφωνα διαθέτουν το ίδιο 'σώμα' καθώς δεν υπάρχει κάποιο στέλεχος που να φεύγει κάτω από τη γραμμή, όπως στο «ρ» ή πάνω από το κύριο σώμα, όπως στο «δ». Οι τρεις τύποι γραμμάτων με βάση τα παραπάνω (π.χ. 1. ο, π, τ 2. η, ρ, μ 3. δ, λ) αντιστοιχίζονται σε τρεις θέσεις των άνω άκρων:

α. οι παλάμες ακουμπάνε (σταυρωτά) στους ώμους (για το 1)

β. τα χέρια είναι τεντωμένα προς τα κάτω (για το 2)

γ. τα χέρια είναι τεντωμένα προς τα πάνω (για το 3)

Σημείωση: Για δύο συνεχόμενα ίδια γράμματα σταυρώνουμε τα χέρια παραμένοντας στο ίδιο ύψος.

Η δασκάλα μπορεί να «γυμνάζει» τους μαθητές:

i. παρακινώντας τους να την ακολουθούν στην απόδοση λέξεων (π.χ. καλημέρα)

ii. εκτελώντας λανθασμένα κάποια λέξη και ζητώντας να εντοπίσουν το λάθος

iii. με άσκηση πολλαπλής επιλογής όπου εκτελεί τη μία από τις λέξεις που εμφανίζει ζητώντας από τους μαθητές να εντοπίσουν τη λέξη

2. Αντίληψη και απόδοση του φθόγγου

- Βρες τη λέξη: Παραλλαγή άσκησης πολλαπλής επιλογής. Η δασκάλα ζητά από μαθητή διαφορετικής ομάδας κάθε φορά να πηγαίνει στην έδρα και να φέρνει το αντικείμενο

που του λέει (και ακούει). Για παράδειγμα πάνω στην έδρα υπάρχει ένα μήλο (αντικείμενο ή κάρτα) και ένας χάρακας. Υπάρχει, επίσης, η ετικέτα (λέξη) για το κάθε αντικείμενο. Ο μαθητής, με βάση τον πρώτο φθόγγο (π.χ. [m] [x]) που άκουσε, θα πρέπει να επιλέξει το σωστό αντικείμενο αφού βλέπει και την γραφηματική του απεικόνιση (στην ετικέτα). Μπορούμε επίσης να εξασκήσουμε εσωτερικούς φθόγγους σε περιπτώσεις όπως *μήλο, μωρό*, ή και να αυξήσουμε τα αντικείμενα (σε 3 αντί για 2).

- Αποδελτίωση: Σε συνδυασμό με την παραπάνω δραστηριότητα, τα αντικείμενα με τις ετικέτες που επιλέγονται σωστά καταγράφονται σε κάρτες εκμάθησης λεξιλογίου (κυκλοφορούν στο εμπόριο) και αποδελτιώνονται σε κουτί αποδελτίωσης (βλ. εικόνα 1). Επισημαίνουμε εδώ πως η αποδελτίωση είναι μια πραγματική περίπτωση επικοινωνίας που απαιτεί εξοικείωση με το αλφάβητο. Η δασκάλα μπορεί περιοδικά να στέλνει τους μαθητές να ανασύρουν μια λέξη που έχουν αποδελτιώσει χρονομετρώντας τη διαδικασία προκειμένου να ενισχυθεί η «προσήλωση» στην αποτύπωση φθόγου και γραφήματος. Παράλληλα, δεν πρέπει να μας διαφεύγει πως το κουτί αποδελτίωσης αποτυπώνει και την εξέλιξη-ανάπτυξη του λεξιλογίου που έχει ήδη εμφανιστεί στην τάξη.

Εικ. 1: Αποδελτίωση λέξεων

3. Από τον φθόγγο στο γράμμα

- Απουσιολόγιο: Η δασκάλα ζητά στο τέλος της ημέρας από τους μαθητές να έρθουν την επομένη και να ανταποκρίνονται στην αναφώνηση του ονόματός τους (για την παρουσία τους) με το αρχικό γράμμα του ονόματός τους. Για παράδειγμα, στο όνομα *Ρεζουάν* ο μαθητής θα απαντήσει «ρο!» αντί του «εδώ» ή «παρών» κτλ. Τα παιδιά έχουν διδαχθεί προφανώς το όνομα του αρχικού γράμματος του ονόματός τους. Στην πρώτη ώρα της επόμενης μέρας η δασκάλα παίρνει τις απουσίες και τα παιδιά απαντάνε με το αρχικό τους. Για όλη την ημέρα τα παιδιά απευθύνονται το ένα στο άλλο με το όνομα του γράμματος. Το παράδειγμα, βέβαια, δίνει η δασκάλα η οποία καλεί το κάθε παιδί με το αρχικό του.

Είναι ένα σημείο από το οποίο θα μπορούσε να ξεκινήσει αυτό το σκέλος της διδασκαλίας. Η τεχνική του απουσιολογίου θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για την εκμάθηση λεξιλογίου. Για παράδειγμα, στη ενότητα διατροφή το κάθε παιδί θα μπορούσε να προετοιμαστεί να απαντήσει με ένα όνομα φρούτου. Η δασκάλα θα μπορούσε να πριμοδοτεί με έξτρα πόντους τον μαθητή που θα χρησιμοποιήσει ένα φρούτο (ζώο κτλ) που δεν θα χρησιμοποιήσει κάποιος άλλος. Αυτό σημαίνει πως τα παιδιά θα αναζητήσουν στο σπίτι τους λεξιλόγιο πιο σπάνιο με τις όποιες θετικές συνυποδηλώσεις φέρει αυτό.

- Βρες το γράμμα: η διαδικασία προϋποθέτει ανάγλυφα γράμματα (πωλούνται στο εμπόριο) και ένα δοχείο με ρύζι (ή οποιοδήποτε υλικό) στο οποίο κρύβουμε το γράμμα. Υπάρχουν διάφορες εκδοχές της δραστηριότητας ιδιαίτερα στην περίπτωση που έχουμε δύο δοχεία για να χρησιμοποιούμε 2 ομάδες την κάθε φορά (προτείνεται).

i. 2 παιδιά από κάθε ομάδα ψάχνουν αντίστοιχα στα 2 δοχεία και, αφού βρουν το γράμμα, το ψηλαφούν και το ονοματίζουν. Το βγάζουν από το δοχείο μόνο αφού το έχουν ονοματίσει. Κερδίζει η ομάδα που ο μαθητής της θα ονοματίσει πρώτος το γράμμα. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να φτάσουμε ένα συγκεκριμένο σκορ.

ii. έχουμε κρύψει τα γράμματα μιας λέξης (π.χ. μ η λ ο) και οι μαθητές με βάση την παραπάνω διαδικασία ανασύρουν ένα γράμμα τη φορά και το ονοματίζουν ΧΩΡΙΣ να το δείχνουν στην ομάδα. Η ομάδα το ακούει και το γράφει σε ένα χαρτί. Μόλις ανασυρθούν όλα τα γράμματα, οι μαθητές της κάθε ομάδας θα πρέπει να φτιάξουν τη λέξη. Προτείνονται 10 πόντοι για την ομάδα που καταγράψει πρώτη τα γράμματα και 10 πόντοι για την ομάδα που θα βρει πρώτη τη λέξη. Αυτό σημαίνει πως μπορεί να προκύψει ισοπαλία οπότε ακολουθεί η διαδικασία των πέναλτι όπου οι ομάδες παίζουν με γράμματα (εκδοχή i). Η εκδοχή αυτή προϋποθέτει πως τα παιδιά έχουν ήδη κάποιο βασικό λεξιλόγιο στο οποίο έχουμε φτάσει με τις δραστηριότητες που έχουν προηγηθεί. Μην ξεχνάμε πως είμαστε σε μια διαδικασία που απαιτεί χρόνο (15-20 ώρες διδασκαλίας για ενήλικες) Παραλλαγή: Βάζουμε 2 επιπλέον γράμματα που δεν χρειάζονται για τη λέξη (π.χ. μ η λ ο κ β) οπότε ο βαθμός δυσκολίας ανεβαίνει.

iii. Οι μαθητές δύο ομάδων παίρνουν από μία λέξη και καθοδηγούν τον εκπρόσωπό τους να ανασύρει το γράμμα που του λένε κάθε φορά. Άρα, η ομάδα που έχει τη λέξη μήλο θα ζητήσει από τον εκπρόσωπό της να βρει και να ανασύρει το 'μι' στη συνέχεια το 'ητα' κτλ. Δίνουμε 5 πόντους για κάθε σωστή και συντομότερη ανύσωση.

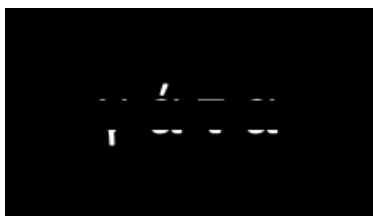
- Σπασμένο τηλέφωνο: έχουμε 2 ομάδες που ανταγωνίζονται για το ποια θα μεταφέρει πιο γρήγορα και σωστά τα γράμματα, που λέει ο ένας στον άλλο κάθε φορά. Τα γράμματα μεταφέρονται (γράφονται) σε μία κάρτα. Ο πρώτος μαθητής κάθε ομάδας ακούει στα ακουστικά ένα γράμμα και πρέπει να το ψιθυρίσει στον επόμενο και αυτός στον επόμενο κτλ (π.χ. ομάδα 4 ατόμων). Ο τελικός αποδέκτης πρέπει να γράψει το γράμμα. Μόλις καταγραφούν όλα τα γράμματα θα πρέπει οι μαθητές να συνεργαστούν για να βρουν τη λέξη (τα γράμματα δίνονται με τυχαία σειρά). Εάν η στόχευσή μας είναι το όνομα των γραμμάτων ακολουθούμε αυτή τη διαδικασία. Εάν θέλουμε να μετατρέψουν φθόγγους σε γραφήματα τότε μπορούμε να δώσουμε όλη τη λέξη στον πρώτο μαθητή οπότε η λέξη μεταφέρεται και καταγράφεται από τον τελευταίο μαθητή. Εδώ, ωστόσο, δεν χρησιμοποιείται το όνομα των γραμμάτων αλλά η φωνητική απόδοση του συνόλου της λέξης.

4. Από το σχήμα στο λήμμα

- Να πέσουν οι μάσκες: Χρησιμοποιούμε διαφάνειες στο power point όπου έχουμε σκεπάσει ένα τμήμα της λέξης με αποτέλεσμα να είναι ορατό ένα συγκεκριμένο μέρος των γραμμάτων που την αποτελούν. Οι μαθητές θα πρέπει να βρουν τη λέξη. Αν δεν το καταφέρουν, προχωράμε στην επόμενη διαφάνεια όπου ένα μεγαλύτερο μέρος είναι πλέον ορατό (βλ. εικόνα 2, 3). Οι λέξεις που χρησιμοποιούμε είναι ήδη γνωστές. Η αποκάλυψη της λέξης συνοδεύεται και από την εικόνα (βλ. εικόνα 4).

Εικ. 2 Οι μάσκες φάση 1

Εικ. 3 Οι μάσκες φάση 2

Εικ. 4 Οι μάσκες φάση 3

5. Από τα γράμματα στις μικρο-δομές

- Το κολάζ: οι μαθητές πρέπει να φτιάξουν προτάσεις (π.χ. με λένε..., είμαι από..., μένω.... κτλ) χρησιμοποιώντας υλικό από έντυπες πηγές (περιοδικά, φυλλάδια, εφημερίδες) από τα οποία αποσπούν (κόβοντας) γράμματα ή και λέξεις προκειμένου να φτιάξουν τις προτάσεις. Το υλικό αποτελεί αφίσσα (βλ. εικόνα 5).

Εικ. 5 Κολάζ

Κατανόηση Γραπτού Λόγου

Η δεξιότητα της ΚΓΛ βασίζεται κυρίως σε δραστηριότητες που απαιτούν ανάγνωση, μια διαδικασία 'μοναχική' ακόμα και στην αυθεντική της διάσταση (διαβάζουμε μόνοι μας). Είναι γεγονός, επίσης, πως η ανάγνωση βρίσκεται χαμηλά στις προτιμήσεις των μαθητών συγκριτικά με άλλες δραστηριότητες (π.χ. κατανόηση προφορικού λόγου, (ΚΠΛ)). Στην ενότητα αυτή μας απασχόλησε ο τρόπος που μπορούμε να κάνουμε τη διαδικασία ανάγνωσης πιο ελκυστική. Προς την κατεύθυνση αυτή αναδείξαμε τα εργαλεία που παρουσιάζονται εδώ:

α. Τεχνική των δραστηριοτήτων πρόβλεψης (κατά το μοντέλο spoken text (Willis & Willis, 2007)). Το περιεχόμενο του κειμένου αποτελεί πεδίο πρόβλεψης για τους μαθητές. Για το λόγο αυτό αξιοποιούνται τόσο ο τίτλος όσο και η εικόνα που μπορεί να συνοδεύει το κείμενο προκειμένου οι μαθητές:

- να σκεφτούν κάποιες ερωτήσεις στις οποίες πιθανόν να απαντά το κείμενο. Συγκρίνουν, στη συνέχεια, τις εκτιμήσεις τους με αυτές του διπλανού τους. Υπενθυμίζεται πως η πρόβλεψη στηρίζεται στον τίτλο και την εικόνα. Ενδεχομένως η δασκάλα να δώσει τις 2-3 αρχικές προτάσεις του κειμένου. Η δασκάλα καταγράφει όλες τις εκτιμήσεις των μαθητών και στη συνέχεια ζητά από την τάξη να καταλήξει στις 3-4 πιο πιθανές. Υπόρρητα οι μαθητές εμπλέκονται σε διαδικασία λίστας και ιεράρχησης (Willis & Willis 2007).
- να δώσουν κάποιες λέξεις κλειδιά τις οποίες είναι πιθανό να συναντήσουν στο κείμενο.

β. (i) Τεχνική της συνεργατικής ανάγνωσης. Οι μαθητές δουλεύουν σε ζευγάρια στη μία πλευρά της αίθουσας. Στην απέναντι πλευρά έχουν αναρτηθεί αντίτυπα ενός κειμένου. Από το κείμενο αυτό, ο ένας μαθητής από κάθε ζευγάρι, έχει μία λίστα με ερωτήσεις. Θα πρέπει

να διαβάσει την πρώτη ερώτηση στον συμπαίκτη του και εκείνος να τρέξει απέναντι και να αναζητήσει την απάντηση στο κείμενο. Μόλις την εντοπίσει, επιστρέφει στον συμπαίκτη του και του υπαγορεύει την απάντηση την οποία και θα πρέπει να καταγράψουν. Η διαδικασία συνεχίζεται με την επόμενη ερώτηση. Στις μισές ερωτήσεις τα ζευγάρια αλλάζουν ρόλο. Κερδίζει το ζευγάρι που θα καταγράψει πρώτο το σύνολο των απαντήσεων. Το κάθε επόμενο ζευγάρι παίρνει κάποιους πόντους ποινής για κάθε λεπτό καθυστέρησης. Όταν τελειώσουν όλα τα ζευγάρια, η δασκάλα ελέγχει τις απαντήσεις. Για κάθε λάθος απάντηση υπάρχει ποινή. Αυτό σημαίνει πως το ζευγάρι που τελειώνει πρώτο δεν είναι απαραίτητα και νικητής καθώς μπορεί να έχει λάθη που θα του κοστίσουν την πρώτη θέση.

(ii) Τεχνική της συνεργατικής ανάγνωσης (δικτόγλωσσο).

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των τεσσάρων και συνεργάζονται για να ανασυνθέσουν ένα κείμενο το οποίο τους έχει δοθεί αποσπασματικά. Η δασκάλα έχει κόψει το κείμενο διαγώνια (σε σχήμα Χ) (βλ. εικ.6) με αποτέλεσμα να προκύψουν 4 αποσπάσματα. Η δασκάλα

Εικ. 6 Ανάγνωση με δικτόγλωσσο

δίνει μία λίστα με ερωτήσεις και οι μαθητές πρέπει να συνεργαστούν στην ανασύνθεση του κειμένου με βάση τις ερωτήσεις. Αντί της διαγώνιας κοπής μπορεί να γίνει και κάθετη που θα οδηγήσει σε στήλες. Οι στήλες είναι πιο εύκολο να οδηγήσουν σε ανασύνθεση και προτείνονται για παιδιά ή για αρχικά επίπεδα επάρκειας.

γ. Μετά την κυρίως δραστηριότητα: Οι μαθητές μπορούν να ακούσουν το κείμενο (ηχογραφημένο από τη δασκάλα). Η δασκάλα μπορεί, επίσης, να διαβάσει η ίδια το κείμενο. Στη συνέχεια οι μαθητές:

- ελέγχουν τις εκτιμήσεις τους σχετικά με τις ερωτήσεις που απαντήθηκαν,
- συζητάνε για πιθανές εμπειρίες τους σε σχέση με το θέμα,
- εντοπίζουν και προτείνουν εκ νέου τις λέξεις-κλειδιά.

Η δασκάλα καταγράφει τις λέξεις-κλειδιά σε κάρτες τις οποίες στο τέλος ρίχνει σε ένα (μαγικό) καπέλο. Μέσα στο καπέλο προσθέτει επίσης κάποιες κάρτες με λέξεις-κλειδιά που δεν προτάθηκαν από τους μαθητές αλλά και 2 κάρτες-τζόκερ. Στη συνέχεια, οι μαθητές, που είναι χωρισμένοι σε ομάδες, παίρνουν κάρτες από το καπέλο. Η κάθε ομάδα καταλήγει με 3-4 κάρτες ενώ κάποιες ομάδες έχουν και τα τζόκερ. Με τις κάρτες η κάθε ομάδα θα πρέπει να φτιάξει μια σύντομη ιστορία (μίας παραγράφου) στην οποία θα χρησιμοποιήσουν όλες τις λέξεις. Αν κάποια λέξη τους δυσκολεύει μπορούν να την ανταλλάξουν με κάποια άλλη ομάδα, εφόσον η άλλη ομάδα το επιθυμεί.

Στην περίπτωση που δεν χρησιμοποιηθεί η συγκεκριμένη τεχνική συνεργατικής ανάγνωσης που περιγράψαμε παραπάνω αλλά μια παραλλαγή της, όπως το Δικτόγλωσσο (βλ. Εργαστήριο στη Διδασκαλία της Γραμματικής) μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την τεχνική με το «ζάρι των ερωτήσεων». Φτιάχνουμε ένα (ή περισσότερα) ζάρι(α) από χαρτόνι και πάνω τους, αντί για αριθμούς, γράφουμε τις ερωτηματικές αντωνυμίες (ποιος / πόσος / πώς / πού / πότε / γιατί / .). Οι μαθητές της κάθε ομάδας ρίχνουν το ζάρι και πρέπει ανάλογα με το τι 'φέρνουν' να φτιάξουν μια ερώτηση στην οποία απαντά το κείμενο. Αν έχουμε ένα ζάρι, τότε κάθε φορά το ζάρι πηγαίνει στην επόμενη ομάδα και η ερώτηση προκύπτει συνεργατικά.

Παραγωγή Γραπτού Λόγου

Στην ενότητα αυτή παρουσιάστηκε μια τεχνική συνεργατικής γραφής η οποία οδηγεί στην παραγωγή κειμένου (κειμενικό είδος αφήγησης) με απρόβλεπτο περιεχόμενο. Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια και δουλεύουν τα στοιχεία που τους έχει ζητήσει η δασκάλα σε μία σελίδα. Στο πάνω μέρος, και δεξιά, της σελίδας υπάρχει ένα πλαίσιο όπου το κάθε ζευγάρι θα πρέπει να ζωγραφίσει ένα πρόσωπο (φανταστικό) με όσο το δυνατό περισσότερες λεπτομέρειες. Είναι ο ήρωας της ιστορίας που θα προκύψει στη συνέχεια. Αφού ολοκληρώσουν το σκίτσο θα πρέπει να συμπληρώσουν μια σειρά από στοιχεία που συμπληρώνουν το προφίλ του προσώπου. Πρέπει να συμπληρώσουν τα:

Όνομα:

Ηλικία:

4 επίθετα (ή φράσεις) που περιγράφουν την εμφάνισή του

4 επίθετα που περιγράφουν τον χαρακτήρα του

3 προτάσεις για πράγματα που του/της αρέσουν (να κάνει)

Πληροφορίες για το: πού μένει / με ποιους μένει / (και ό,τι άλλο θεωρούν χρήσιμο να ξέρει κάποιος γι' αυτό το πρόσωπο)

Αφού συμπληρωθούν από τα ζευγάρια οι πληροφορίες, η δασκάλα εξηγεί τους κανόνες της δραστηριότητας:

Βήμα 1: Θα συμπληρώσουν όλοι μία πρόταση που θα ξεκινήσει η ίδια και θα προσθέσουν άλλη μία.

Βήμα 2: Θα δώσουν τη σελίδα τους στο ζευγάρι που βρίσκεται δεξιά τους και θα πάρουν τη σελίδα από το ζευγάρι που κάθεται αριστερά τους.

Βήμα 3: Θα δουν το σκίτσο και θα διαβάσουν τις πληροφορίες αλλά και το κείμενο που έχει γραφτεί στη σελίδα που πήραν. Θα προσθέσουν μία δική τους πρόταση στα όσα διάβασαν μέχρι τότε.

Η δραστηριότητα ξεκινά: Η δασκάλα διαβάζει, ή εκτελεί ένα απόσπασμα που έχει ηχογραφήσει, και οι μαθητές γράφουν. π.χ. *Μία κρύα χειμωνιάτικη νύχτα ο/η (...)* ζητά από τους μαθητές να βάλουν το όνομα του ήρωά τους... *ήταν...* (ζητά από τους μαθητές να συνεχίσουν την πρόταση και να προσθέσουν άλλη μία).

→ συνεχίζεται η ίδια διαδικασία (βήμα 2-3) μέχρι τη στιγμή που η δασκάλα ζητά από τους μαθητές να ολοκληρώσουν την ιστορία στις δύο επόμενες μετακινήσεις. Η δασκάλα φροντίζει να συμβεί αυτό προτού ατονήσει η διαδικασία.

→ όλες οι ιστορίες αναρτώνται στον πίνακα και οι μαθητές περιηγούνται στα γραπτά τους. Όλες οι ιστορίες περιέχουν τη συνδρομή του καθενός. Οι μαθητές διαβάζουν τις ιστορίες και σχολιάζουν (υπό προϋποθέσεις μπορούμε να ζητήσουμε να προκρίνουν τις 3 καλύτερες).

→ Αφού ολοκληρωθεί η προηγούμενη διαδικασία, το κάθε ζευγάρι βρίσκει τον ήρωα που δημιούργησε και παίρνει το έντυπο ξανά στο θρανίο. Διαβάζουν την ιστορία και ζωγραφίζουν σε μία ξεχωριστή σελίδα κάτι που σχετίζεται με την ιστορία. Προσθέτουν στη ζωγραφιά όσες πληροφορίες-λεπτομέρειες μπορούν με βάση την ιστορία.

→ Η δασκάλα παίρνει την ιστορία και τη ζωγραφιά από το κάθε ζευγάρι. Τις μαρκάρει (βάζει ένα σημάδι για να γνωρίζει ποια ζωγραφιά αντιστοιχεί σε ποιο κείμενο). Στο επόμενο μάθημα αναρτά τις ζωγραφιές και καλεί τους μαθητές να τις παρακολουθούν ενώ αυτή θα διαβάζει κάποιες από τις ιστορίες (τις έχει προηγουμένως διορθώσει¹). Κάθε φορά που θα ολοκληρώνεται κάποια ιστορία οι μαθητές θα πρέπει να βρουν σε ποια εικόνα αντιστοιχεί. Δεν συμμετέχει το ζευγάρι των μαθητών που αναγνωρίζει πως πρόκειται για τη δική του ζωγραφιά και ιστορία.

Με την παραπάνω δραστηριότητα οι μαθητές συμμετέχουν σε μια δραστηριότητα συνεργατικής γραφής η οποία θα περάσει από μια διαδικασία επεξεργασίας για να καταλήξει σε δραστηριότητα κατανόησης προφορικού λόγου (αντιστοίχιση). Το σημαντικό στην όλη διαδικασία είναι πως τροφοδοτείται σε όλα τα στάδιά της (ΠΓΛ, ΚΠΛ) από υλικό που παράγουν οι μαθητές και μάλιστα συνεργατικά. Η κάθε ιστορία, την οποία οι μαθητές θα ζωγραφίσουν, προκύπτει από τη συνδρομή όλων. Το ίδιο συνειδητοποιούν και όταν ακούνε στο επόμενο μάθημα τα κείμενά τους. Η δέσμευση της προσοχής τους είναι δεδομένη.

Βιβλιογραφία

- Willis, D. and J. Willis (2007) *Doing Task-based Teaching*. Oxford: Oxford
- Ritchhart, R, Church, M and Morrison, K (2011) *Making Thinking Visible: How to Promote Engagement, Understanding, and Independence for All Learners*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Buzan, T (2003) *Mind Maps for Kids*. London: HarperCollins.
- Read, C. (2017) Seven pillars of creativity in *Creativity in the English language classroom* (eds.) Maley A. & Peachey N. British Council
- Goldstein, B. (2009). Working with images. Cambridge: Cambridge University Press.
- Read, C. (2007) *500 Activities in the Primary Classroom*. Oxford: Macmillan Education
- Tomlinson, B (2014) Teacher growth through materials development. *The European Journal of Applied Linguistics and TEFL* 3/2: 89–106.
- Artful Thinking* Website. Available online at: www.pzartfulthinking.org/index.php

¹ Με τη 'διόρθωση' δεν αναφερόμαστε σε κάποια τεχνική αλλά στην όποια παρέμβαση κρίνει η δασκάλα πως είναι χρήσιμη για να μην αναπαραγάγει η ίδια τυχόν μη γραμματικά εκφωνήματα που υπάρχουν στα κείμενα. Η διαδικασία της διόρθωσης με όποια τεχνική δεν περιγράφεται εδώ.